

سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور

بسمه تعالی

معاونت آموزش

دفتر طرح و برنامه های درسی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

استاندارد آموزش شایستگی

عنوان آموزش شایستگی

رعایت اصول بهداشت در گاوداری صنعتی

گروه شغلی

کشاورزی (علوم دامی - آبزیان)

کد ملی آموزش شایستگی

۶۱۲۱-۶۱-۱۲۰-۱

تاریخ تدوین استاندارد: ۱۳۹۳/۱۱/۱۱

نظارت بر تدوین محتوا و تصویب : دفتر طرح و برنامه های درسی

کد ملی شناسایی آموزش شایستگی : ۱-۱۲۰-۶۱-۶۱۲۱

اعضاء کمیسیون تخصصی برنامه ریزی درسی رشته امور دامی و آبزیان :

آقای سید محسن جلالی

آقای ارژنگ بهادری

آقای محمد نژاد گشتی

آقای عبدالله محمدی

حوزه های حرفه ای و تخصصی همکار برای تدوین استاندارد آموزش شایستگی :

- اداره کل آموزش فنی و حرفه ای استان قم

-

فرآیند اصلاح و بازنگری :

-

-

آدرس دفتر طرح و برنامه های درسی

تهران ، خیابان آزادی ، خیابان خوش شمالی ، نبش خیابان نصرت ، ساختمان شماره ۲ ، سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور ، پلاک

۹۷

تلفن ۶۶۵۶۹۹۰۷ - ۶۶۹۴۴۱۲۰

دورنگار ۶۶۹۴۴۱۱۷

آدرس الکترونیکی : Barnamehdarci @ yahoo.com

تهیه کنندگان استاندارد آموزش شغل شایستگی

ردیف	نام و نام خانوادگی	آخرین مدرک تحصیلی	رشته تحصیلی	شغل و سمت	سابقه کار مرتبط	آدرس ، تلفن و ایمیل
۱	سیف الله کاشانی	کارشناسی ارشد علوم دامی	فیزیولوژی دام	مدرس دانشگاه جامع علمی کاربردی	همکاری با سازمان آموزش فنی و حرفه ای و مدیر واحدهای دامداری	تلفن ثابت : ۰۲۵۳۳۲۲۴۵۱ تلفن همراه : ۰۹۳۵۹۳۶۸۷۲۹ ایمیل : skashanis@gmail.com آدرس : قم شهر قنوت خ امام علی ع پلاک ۷۴
۲	داوود سعادت کیش	کارشناسی ارشد علوم دامی	علوم دامی	مدرس دانشگاه جامع علمی کاربردی	همکاری با سازمان آموزش فنی و حرفه ای و مدیر واحدهای دامداری	تلفن ثابت : ۰۲۵۳۷۷۷۵۱۶۱ تلفن همراه : ۰۹۱۹۳۵۲۴۲۲۹ ایمیل : saadatkish2012@yahoo.com آدرس : قم
۳						تلفن ثابت : تلفن همراه : ایمیل : آدرس :
۴						تلفن ثابت : تلفن همراه : ایمیل : آدرس :
۵						تلفن ثابت : تلفن همراه : ایمیل : آدرس :
۶						تلفن ثابت : تلفن همراه : ایمیل : آدرس :

تعاریف :

استاندارد شغل :

مشخصات شایستگی ها و توانمندی های مورد نیاز برای عملکرد موثر در محیط کار را گویند در بعضی از موارد استاندارد حرفه ای نیز گفته می شود.

استاندارد آموزش :

نقشه‌ی یادگیری برای رسیدن به شایستگی های موجود در استاندارد شغل .

نام یک شغل :

به مجموعه ای از وظایف و توانمندی های خاص که از یک شخص در سطح مورد نظر انتظار می رود اطلاق می شود .

شرح شغل :

بیانیه ای شامل مهم ترین عناصر یک شغل از قبیل جایگاه یا عنوان شغل ، کارها ارتباط شغل با مشاغل دیگر در یک حوزه شغلی ، مسئولیت ها ، شرایط کاری و استاندارد عملکرد مورد نیاز شغل .

طول دوره آموزش :

حداقل زمان و جلسات مورد نیاز برای رسیدن به یک استاندارد آموزشی .

ویژگی کارآموز ورودی :

حداقل شایستگی ها و توانایی هایی که از یک کارآموز در هنگام ورود به دوره آموزش انتظار می رود .

کارورزی:

کارورزی صرفاً در مشاغلی است که بعد از آموزش نظری یا همگام با آن آموزش عملی به صورت محدود یا با ماکت صورت می گیرد و ضرورت دارد که در آن مشاغل خاص محیط واقعی برای مدتی تعریف شده تجربه شود.(مانند آموزش یک شایستگی که فرد در محل آموزش به صورت تئوریک با استفاده از عکس می آموزد و ضرورت دارد مدتی در یک مکان واقعی آموزش عملی ببیند و شامل بسیاری از مشاغل نمی گردد).

ارزشیابی :

فرآیند جمع آوری شواهد و قضاوت در مورد آنکه یک شایستگی بدست آمده است یا خیر ، که شامل سه بخش عملی ، کتبی عملی و اخلاق حرفه‌ای خواهد بود .

صلاحیت حرفه ای مربیان :

حداقل توانمندی های آموزشی و حرفه ای که از مربیان دوره آموزش استاندارد انتظار می رود .

شایستگی :

توانایی انجام کار در محیط ها و شرایط گوناگون به طور موثر و کارا برابر استاندارد .

دانش :

حداقل مجموعه ای از معلومات نظری و توانمندی های ذهنی لازم برای رسیدن به یک شایستگی یا توانایی که می تواند شامل علوم پایه (ریاضی ، فیزیک ، شیمی ، زیست شناسی) ، تکنولوژی و زبان فنی باشد .

مهارت :

حداقل هماهنگی بین ذهن و جسم برای رسیدن به یک توانمندی یا شایستگی . معمولاً به مهارت های عملی ارجاع می شود .

نگرش :

مجموعه ای از رفتارهای عاطفی که برای شایستگی در یک کار مورد نیاز است و شامل مهارت های غیر فنی و اخلاق حرفه ای می باشد .

ایمنی :

مواردی است که عدم یا انجام ندادن صحیح آن موجب بروز حوادث و خطرات در محیط کار می شود .

توجهات زیست محیطی :

ملاحظات است که در هر شغل باید رعایت و عمل شود که کمترین آسیب به محیط زیست وارد گردد.

نام استاندارد آموزش شایستگی :	
رعایت اصول بهداشت در گاوداری صنعتی	
شرح استاندارد آموزش شایستگی :	
رعایت اصول بهداشت در گاوداری صنعتی شایستگی است از حوزه دامپروری که شامل کارهایی از قبیل اجرای برنامه های بهداشت ساختمان و محیط گاوداری ، بررسی دام سالم و غیر سالم ، نظافت انفرادی دام ، پیشگیری از بیماری های مهم و رایج در گاوداری ، استفاده از داروهای دامی ، اجرای برنامه های بهداشتی در شیردوشی گاوداری ، انجام مدیریت زایمان گاوها ، ثبت مشخصات و صدور شناسنامه برای گاو و گوساله و با مشاغل از قبیل دامداران و دامپزشکان در ارتباط می باشد.	
ویژگی های کارآموز ورودی :	
حداقل میزان تحصیلات : پایان دوره راهنمایی حداقل توانایی جسمی و ذهنی : سلامت کامل جسمی و ذهنی مهارت های پیش نیاز : ندارد	
طول دوره آموزش :	
طول دوره آموزش	: ۱۲۰ ساعت
- زمان آموزش نظری	: ۶۶ ساعت
- زمان آموزش عملی	: ۵۴ ساعت
- زمان کارورزی	: ۰ ساعت
- زمان پروژه	: ۰ ساعت
بودجه بندی ارزشیابی (به درصد)	
- کتبی :	۲۵%
- عملی :	۶۵%
- اخلاق حرفه ای :	۱۰%
صلاحیت های حرفه ای مربیان :	
مدرک تحصیلی لیسانس در رشته های مرتبط با علوم دامی	

* تعریف دقیق استاندارد (اصطلاحی) :

فردی که این دوره را می گذراند می تواند از عهده تمام فعالیت های بهداشتی محوله از سوی کارشناس یا دامپزشک واحد گاوداری صنعتی برآید.

* اصطلاح انگلیسی استاندارد (و اصطلاحات مشابه جهانی) :

Hygiene practices in the dairy farm

* مهم ترین استانداردها و رشته های مرتبط با این استاندارد :

مدیر واحد پرورش گاو شیری
کارگر ماهر شیردوش در دامداری
کارگر فنی گاوداری صنعتی (شیری و گوشتی)

* جایگاه استاندارد شغلی از جهت آسیب شناسی و سطح سختی کار :

- الف : جزو مشاغل عادی و کم آسیب طبق سند و مرجع .....
- ب : جزو مشاغل نسبتاً سخت طبق سند و مرجع .....
- ج : جزو مشاغل سخت و زیان آور طبق سند و مرجع .....
- د : نیاز به استعلام از وزارت کار

استاندارد آموزش شغل / شایستگی^۱

- شایستگی ها / کارها^۲

ردیف	عناوین
۱	اجرای برنامه های بهداشتت ساختمان و محیط گاوداری
۲	بررسی دام سالم و غیر سالم
۳	نظافت انفرادی دام
۴	پیشگیری از بیماری های مهم و رایج در گاوداری
۵	استفاده از دارو های دامی
۶	اجرای برنامه های بهداشتی در شیردوشی گاوداری
۷	انجام مدیریت زایمان گاوها
۸	ثبت مشخصات و صدور شناسنامه برای گاو و گوساله
۹	
۱۰	
۱۱	
۱۲	
۱۳	
۱۴	
۱۵	

^۱. Occupational / Competency Standard

^۲. Competency / task

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان :
	جمع	عملی	نظری	
	۱۳	۶	۷	
تجهیزات، ابزار، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش، مهارت، نگرش، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
آهک فرمالین سمپاش دستی سمپاش پشتی موتوری				دانش :
			۱	- اصول ساخت و نحوه استفاده از حوضچه های ضد عفونی
			۳	- روش کار سمپاش های دستی و موتوری و اصول سمپاشی
			۲	- روش کار شعله افکن ها و اصول شعله افکنی
			۱	- روش جمع آوری و مدیریت کودهای دام
				مهارت :
		۱		- ساخت محلول مناسب جهت حوضچه های ضد عفونی
		۳		- استفاده از سمپاش و سمپاشی قسمت های مختلف جایگاه
		۲		- استفاده از شعله افکن در ضد عفونی جایگاه
				-
				نگرش :
				- کاهش آلودگی میکروبی و انگلی از محیط دامداری
				-
				ایمنی و بهداشت :
			- استفاده از لباس کار کامل و ماسک فیلتر دار	
			-	
			توجهات زیست محیطی :	
			- خارج کردن افراد و دامها از محوطه در حال سمپاشی و ضد عفونی	
			-	

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : بررسی تشخیص دام سالم و غیر سالم
	جمع	عملی	نظری	
	۱۵	۸	۷	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
تب سنج دستکش یکبار مصرف طناب پنبه ای پنس دماق گیر باکس مهار دام لگدگیر گاو حلقه بینی				دانش :
			۲	- اصول و روش های مقید کردن دام
			۲	- اصول بررسی ظاهری دام
			۲	- اصول معاینات بالینی دام
			۱	- اصول بررسی مدفوع دام
				مهارت :
		۳		- مهار کردن گاو و گوساله
		۳		- تشخیص دام سالم و بیمار
		۲		- اقدامات اولیه در مواجهه با دام بیمار
				-
				نگرش :
				- تفریق و جداسازی دام های بیمار از بین دام های سالم و جلوگیری از ورود دام های مشکوک به گله و اقدام مناسب با توجه به نوع عارضه دام
				-
			ایمنی و بهداشت :	
			- استفاده از لباس کار کامل و ماسک ساده	
			-	
			توجهات زیست محیطی :	
			-	
			-	

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : نظافت انفرادی دام
	جمع	عملی	نظری	
	۱۶	۸	۸	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
مو تراش				دانش :
چاقوی سم چینی			۱	- تکنیک های کاهش آلودگی ظاهری دام
قیچی سم چینی			۳	- اصول معاینه سم و روش صحیح سم چینی
انبر سم چینی			۲	- اصول حذف شاخ در سنین مختلف
پماد شاخ سوز			۲	- اصول حذف سرپستانک های اضافی و اخته کردن
شاخ سوز برقی				مهارت :
سیمشاخ بر				- حذف قسمت های زاید گاو (مو، سرپستانک و شاخ و ...)
قیچی جراحی		۲		- سم چینی صحیح
الکل		۳		- شاخ بری
بتادین		۲		- اخته کردن گوساله
پنس بردیزو		۱		نگرش :
الاستراتور				- پیشگیری از عوارض و آسیب های مربوط به اندام حرکتی، اندام های تولیدی و تولیدمثلی و ...
حلقه لاستیکی				ایمنی و بهداشت :
				- استفاده از لباس کار کامل و مهار کامل دام
				-
				توجهات زیست محیطی :
				- دفن و از بین بردن قسمت های جدا شده از دام
				-

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان :
	جمع	عملی	نظری	
	۲۳	۸	۱۵	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
سمپاش دستی حمام ضدکنه تب سنج سرنگ تزریق تروکار سوند معدی				دانش :
			۱۰	- انواع بیماری های دامی (عفونی، انگلی، تغذیه ای، تولید مثلی و بیماری های گوساله)
			۲	-واکسن های لازم در دوران پرورش
			۲	-روش های ضدعفونی بدن دام
			۱	-اصول خوراندن آهن ربا
				مهارت :
		۲		-بررسی نوع بیماری دام
		۲		-واکسیناسیون دام
		۲		-سمپاشی و حمام دادن دام
		۲		-پیشگیری از بیماری های گوساله و گاو
				نگرش :
	-پیشگیری از بیماری های رایج و تشخیص به موقع بیماری ها -			
				ایمنی و بهداشت :
	-استفاده از لباس کار کامل و تحت نظارت دامپزشک -			
			توجهات زیست محیطی :	
-				
-				

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان :
	جمع	عملی	نظری	
	۱۶	۸	۸	
تجهیزات، ابزار، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش، مهارت، نگرش، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			نحوه استفاده از داروهای دامی
انواع آنتی بیوتیک دامی				دانش :
انواع قرص و بلوس دامی			۳	-انواع داروهای دامی
انواع شربت دامی			۲	-اشکال داروهای دامی
سرم			۲	-نحوه مصرف داروهای مختلف دامی
انواع سرنگ			۱	-اقدامات بهداشتی قبل و بعد از تجویز داروهای دامی
انواع سرسوزن				مهارت :
لوله شستشوی رحمی				-روش و مقدار استفاده از دارو بر اساس دستورالعمل ها
قرص خوران		۲		-انجام انواع تزریقات دامی
شربت خوران		۲		-خوراندن انواع داروهای دامی
الکل		۲		-شستشوی رحمی
پنبه		۲		نگرش :
				-اجرای دستورات دامپزشک در رابطه با تجویز داروهای دامی
				-
				ایمنی و بهداشت :
				-استفاده از لباس کار کامل و رعایت ضدعفونی های اولیه و حضور کارشناس یا دامپزشک
				-
				توجهات زیست محیطی :
				-معدوم کردن ظروف و وسایل دارویی استفاده شده
				-

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان :
	جمع	عملی	نظری	
	۱۳	۵	۸	
تجهیزات، ابزار، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش، مهارت، نگرش، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			اجرای برنامه‌های بهداشتی در شیردوشی گاوداری
شیردوش سیار سود سوزآور اسید سولفوریک تیت گارد روان شیر				دانش :
			۲	- فیزیولوژی سیستم پستانی
			۳	- اجزا و روش کار دستگاه شیردوش و شیر سردکن
			۲	- روش صحیح شیردوشی
			۱	- روش صحیح شستشوی دستگاه شیردوشی و شیر سردکن
				مهارت :
		۳		- رعایت مسائل بهداشتی در شیردوشی
		۲		- شستشوی صحیح دستگاه شیردوش و شیر سردکن
				-
				-
				نگرش :
				- کنترل بهداشت در شیردوش و کاهش آلودگی شیر و کاهش بیماری‌های پستانی در گله
				-
			ایمنی و بهداشت :	
			- استفاده از لباس کار کامل	
			-	
			توجهات زیست محیطی :	
			-	
			-	

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان :
	جمع	عملی	نظری	
	۱۱	۴	۷	
تجهیزات، ابزار، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش، مهارت، نگرش، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
ساولن طناب پنبه ای چک گوساله کش تنتورید آغوزخوران				دانش :
			۳	-فیزیولوژی تولید مثل گاو ماده (خصوصاً در اواخر آبستنی)
			۲	-اصول مدیریت قبل، حین و پس از زایمان گاو
			۲	-اصول مدیریت گوساله تازه متولد شده
				-
				مهارت :
		۲		-مدیریت فرایند زایمان از زمان ظهور علائم تا خارج شدن جفت
		۲		-مدیریت گوساله از زمان تولد تا ورود به گوساله دانی
				-
				-
				نگرش :
				-جلوگیری از تلفات گاو و گوساله در هنگام زایمان و یا پس از آن
				-
				ایمنی و بهداشت :
			-استفاده از لباس کار کامل و حضور کارشناس یا دامپزشک	
			-	
			توجهات زیست محیطی :	
			-دفن اصولی جفت و محتویات خارج شده از گاو تازه زا	
			-	

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : ثبت مشخصات و صدور شناسنامه برای گاو و گوساله
	جمع	عملی	نظری	
	۹	۵	۴	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
انواع شماره گوش شماره بدن ازت مایع یخ خشک الکل انبر شماره گوش شناسنامه خام گاو				دانش :
			۱	-انواع روش های ثبت مشخصات در گاوداری
			۲	-انواع ابزار و وسایل تعیین هویت گاو و گوساله
			۱	-انواع شناسنامه و قسمت های مختلف آن
				-
				مهارت :
		۳		-شماره گذاری گاو گوساله به روشهای مختلف
		۲		-تهیه شناسنامه تولیدی، تولید مثلی، بهداشتی و ...
				-
				-
				نگرش :
				-تعیین هویت دام های گلیه و بالا بردن ارزش ژنتیکی گله
				-
			ایمنی و بهداشت :	
			-استفاده از لباس کار کامل	
			-	
			توجهات زیست محیطی :	
			-	
			-	

- برگه استاندارد تجهیزات

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	شیردوش	سیار تک واحدی	۱ عدد	
۲	وسایل سم چینی	چاقو، انبر و سوهان سم چینی	۱ سری	
۳	وسایل شاخ بری	پماد، انبر و سیم شاخ بری	۱ سری	
۴	سمپاش	دستی پشتی و یا موتور پشتی	۱ عدد	
۵	ویدئو پروژکتور	معمولی	۱ عدد	
۶	پرده نمایش	معمولی	۱ عدد	
۷	وسایل استعمال داروهای دامی	سرنگ، سرسوزن، قرص و شربت خوران و ...	۱ سری	
۸	ویت برد	معمولی	۱ عدد	
۹	وسایل شماره زنی	شماره های فلزی برای داغ سرد	۱ سری	

توجه :- تجهیزات برای یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر در نظر گرفته شود .

- برگه استاندارد مواد

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	ماژیک وایت برد	معمولی با رنگ های مختلف	۳ عدد	
۲	تخته پاک کن	معمولی	۱ عدد	
۳	گاو	هلشتاین ماده	۱ عدد	
۴	گوساله	۲ تا سه ماهه	۱ عدد	
۵	انواع دارو و واکسن	ویال، شربت، قرص، سرم و ...	۱ سری	
۶	انواع مواد ضد عفونی کننده	فرمالین، الکل، تنتورید	۱ سری	

توجه :- مواد به ازاء یک نفر و یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر محاسبه شود .

- برگه استاندارد ابزار

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	ماسک فیلتردار	معمولی	۳ عدد	

توجه :- ابزار به ازاء هر سه نفر محاسبه شود .

– منابع و نرم افزار های آموزشی (اصلی مورد استفاده در تدوین و آموزش استاندارد)

ردیف	عنوان منبع یا نرم افزار	مؤلف	مترجم	سال نشر	محل نشر	ناشر یا تولید کننده
۱	پرورش عملی گاوهای شیری و گوشتی	دکتر مسعود هاشمی		۱۳۸۴	تهران	فرهنگ جامع
۲	بهداشت گاوهای شیری		دکتر مسعود هاشمی و علیرضا محمود زاده	۱۳۸۳	تهران	فرهنگ جامع

– سایر منابع و محتواهای آموزشی (پیشنهادی گروه تدوین استاندارد) علاوه بر منابع اصلی

ردیف	نام کتاب یا جزوه	سال نشر	مؤلف / مؤلفین	مترجم / مترجمین	محل نشر	ناشر	توضیحات
۱	گاوداری صنعتی	۱۳۸۹	داوود سادت کیش		قم	سرای علم و هنر	

فهرست سایت های قابل استفاده در آموزش استاندارد

ردیف	عنوان
۱	www.herdhealth.um.ac.ir
۲	www.daaam.ir

فهرست معرفی نرم افزارهای سودمند و مرتبط (علاوه بر نرم افزارهای اصلی)

ردیف	عنوان نرم افزار	تهیه کننده	آدرس	توضیحات